Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE NEUVOSTORAPORTTI EUE2018-03740

EUE Kaikkonen Mervi(UM), Sotaniemi Anna(UM) 18.12.2018

Asia
NEUVOSTORAPORTTI; Liikenneneuvosto 3.12.2018

Kokous
03.12.2018 - 03.12.2018

Liikenneneuvoston keskustelujen keskiössä olivat ensimmäisen liikkuvuuspaketin ns. sosiaali- ja markkinapilarin ehdotukset. Niitä koskevat yleisnäkemykset hyväksyttiin lopulta pitkän keskustelun jälkeen. Ratkaisua vastaan äänestivät LV, LT, IE, BG, PL, HU, BE ja MT ja RO äänesti tyhjää. Toisesta liikkuvuuspaketista yleisnäkemys hyväksyttiin yhdistettyjä kuljetuksia koskevasta ehdotuksesta. Kolmannesta liikkuvuuspaketista puolestaan hyväksyttiin yleisnäkemykset tieinfrastruktuurin turvallisuusjohtamista koskevasta ehdotuksesta ja eurooppalaisen merenkulkualan yhdennetyn palveluympäristön perustamista koskevasta ehdotuksesta. Lisäksi hyväksyttiin yleisnäkemys merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta, neuvoston päätelmät sisävesiliikenteestä sekä osittainen yleisnäkemys Verkkojen Eurooppa-välineestä.

Liikenneneuvosto otti myös tiedoksi lukuisia edistymisraportteja sekä keskusteli muina asiakohtina mm. ilmailun sosiaalisesta toimintaohjelmasta.

1. Esityslistan hyväksyminen
   Neuvosto hyväksyi esityslistan.

2. A-kohtien hyväksyminen
   a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo
   Neuvosto hyväksyi A-kohdat.

Lainsäädäntökäsittelyt
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Maantieliikenne

3. Liikkuvuuspaketti I
   a) Asetus ammattiin pääsystä ja maanteiden tavaraliikenteen markkinoille pääsystä
   b) Asetukset lepoajoista ja ajopiirtureista
   c) Direktiivi sosiaalilainsäädännön noudattamisen valvonnasta ja lähetettyjä kuljettajia koskevasta erityissäännöksestä

Yleisnäkemys

Neuvosto hyväksyi ensimmäisen liikkuvuuspaketin ns. sosiaali- ja markkinapilariin sisältyviä ehdotuksia koskevat yleisnäkemykset. Komissaari Bulc vetosi jäsenvaltioihin keskustelun aluksi todeten, että on aika löytää kompromissi, sillä sektori tarvitsee nopeasti reilut ja tasapainoiset pelisäännöt. Sääntöjen tulee olla myös valvottavissa. Komissaari näki keskeisinä avoinna olevina kysymyksinä kabotaasin ja lähettämistä koskevan lex specialiksen.

FI, PT, SK, CZ ja IE jakoivat pöydälle ehdotuksen koskien kabotaasin ns. cooling off-jaksoa sekä lähettämistä koskevaa lex specialista. Ehdotus pureutui lex specialiksen kohdalla bilateraalin kuljetuksen määritelmän selkeyttämiseen sekä eräisiin kansainvälisiä kuljetuksia koskeviin joustolausekkeisiin (ns. cross-tradea koskeva jousto, eli jousto tilanteessa, jossa kuljetus suoritetaan jostain muusta kuin yrityksen etabloitumismaasta toiseen jäsenvaltioon).

Puheenjohtajan ehdotusta seitsemän päivän kabotaasin cooling off-jaksosta vastustivat FI, PT, ES, SI, CZ, SK, UK, IE, MT ja CY. Ajoneuvon kotiinpaluuta koskevaa ehdotusta puolestaan vastustivat PL, SI, LT, BG, EE, MT ja LV. Mm. BE, DE, IT, LU ja DK vaativat ajoneuvossa nukkumisen kieltämistä (säännöllinen viikkolepo) ja totesivat, että ne eivät hyväksy lähettämistä koskevaan lex specialikseen joustolausekkeita. Benelux-maat olivat tehneet oman ehdotuksena kabotaasin cooling offin poistamiseksi. Sen mukaan cooling off poistuisi, jos ajoneuvo palaa kabotaasioperaation jälkeen etabloitumismaahansa. IT ja FR puolestaan pitivät puheenjohtajan ehdotusta cooling offin pituudesta liian lyhyenä.

Puheenjohtaja totesi, että ensimmäisen keskustelukierroksen perusteella ei ole edellytyksiä yleisnäkemykselle. Se totesi palaavansa uusien kompromissiehdotusten kanssa.
Toisella keskustelukierroksella puheenjohtaja oli lyhentänyt kabotaasin coolin offia koskevan jakson seitsemästä viiteen päivään, poistanut ajoneuvon kotiinpaluuta koskevan vaatimuksen ja mahdollisuuden yöpyä ajoneuvossa sekä täsmentänyt bilateraalin kuljetuksen määritelmää lex specialiksessa. Sen sijaan puheenjohtaja oli poistanut kompromissiehdotuksesta lähettämistä koskevat joustolausekkeet. Viimeksi mainittua muutosta kritisoivat mm. CZ, FI, SK, PL, RO, LV, HU, SI, HR, EE ja MT. Puheenjohtajan täsmennyksiä bilateraalin määritelmään kiittelivät mm. CZ, FI ja PT. Coolin offin pituudeksi ehdotettua viittä päivää pitivät yhä liian korkeana CZ, FI, IE, PL, PT, RO, UK ja HR. Sen sijaan LU, FR, DK, SE, BE ja IT olivat tyytyväisiä ajoneuvossa nukkumisen kieltoon, mutta totesivat vastustavansa ajoneuvon kotiinpaluuta koskevan velvoitteen poistamista.

Kolmannen keskustelukierroksen aluksi komissaari Bulc ehdotti, että lähettämistä koskeviin sääntöihin tuotaisiin takaisin joustoa (kaksi cross-trade operaatiota) siten, että ne tulisivat voimaan yhtä aikaa toisen sukupolven älypiirturin asennusvelvoitetta koskevan vaatimuksen kanssa. Jousto sidottaisiin bilateraalioperaatioon. Komissaari jopa tarjosi rahoitusta toisen sukupolven älypiirtureiden jälkiasennukseen. LV, LT, IE, BG, PL, HU, BE ja MT äänestivät ratkaisua vastaan. RO äänesti tyhjää. PL, BG, LT, MT ja HU jättivät lausuman pöytäkirjaan.

4. Liikkuvuuspaketti II
Direktiivi yhdistettyjä kuljetuksia koskevan direktiivin 92/106 muuttamisesta

Yleisnäkemys

Neuvosto hyväksyi yleisnäkemyksen osana ensimmäisen liikkuvuuspaketin sosiaali- ja markkinapilaria, mihin keskustelu oli hyvin vahvasti linkitetty.

Komissaari Bulc painotti omassa puheenvuorossaan ehdotuksen tavoitetta kuljetusten siirtämisestä maanteiltä kestävämpiin liikennemuotoihin sekä tavoitetta päästöjen vähentämisestä. Hän totesi joidenkin kompromissin elementtien olevan menossa päinvastaiseen suuntaan neuvottelujen tuloksena. DK ja SE ajoivat vahvasti NL:n, BE:n ja DE:n tuella kabotaasiregiimin muuttamista. Sitä puolestaan vastustivat FI, EE, IE, SK, CZ, LV, BG, RO, MT, LT, PT ja HU. IT, FI, SI ja PL näkivät myös ongelmia viittauksessa ns. mittoja ja massoja koskevaan direktiiviin.

Varsinaista sosiaali- ja markkinapilaria koskevan keskustelun kolmannella kierroksella ratkaistiin myös yhdistettyjä kuljetuksia koskevan ehdotuksen kohtalo. Viittaus ns. mittoja ja massoja koskevaan direktiiviin poistettiin, mutta 4 artiklan kabotaasiregiimi muutettiin nykyisestä sekä kabotaasioikeutta rajaamalla että ottamalla mukaan coolin off-jakso.

5. Liikkuvuuspaketti III
Direktiivi tieinfrastruktuurin turvallisuusjohtamisesta

Yleisnäkemys

Neuvosto hyväksyi yleisnäkemyksen. Komissaari Bulc ilmaisi pettymyksensä siihen, että yleisnäkemyksen muotoilu on liian heikko ja sen vaikutukset ovat huomattavasti vähäisemmät kuin KOM:in ehdotuksessa. Erityisen pettynyt komissaari oli siihen, että liikennemerkkejä ja tiemerkintöjä koskeva ehdotus on käytännössä poistettu. Se toivoi, että asiaan palataan tulevissa kolmikantaneuvotteluissa.

Jäsenvaltiot tukivat yleisnäkemystä ja useat pitivät sitä tasapainoisena (NL, IE, FR). FI ja PT olisivat toivoneet kunnianhimoisempaa lähestymistapaa ja FI nosti erityisesti tältä osin esille tieliikenteen automaation huomioimisen. Soveltamisalan laajentamista TEN-T-verkon ulkopuolelle kiittelivät mm. IT, EL, CY, MT. Vain SE vastusti puheenvuorossaan soveltamisalan laajentamista, mutta hyväksyi siitä huolimatta kompromissin.

6. Direktiivi vuodenajoittaisesta kellonajan siirrosta luopumisesta

Tilanneselvitys

Neuvosto otti tiedoksi tilanneselvityksen. Komissaari Bulc ilmaisi pettymyksensä, ettei neuvosto saavuttanut asiassa yleisnäkemystä. Komissio kehotti jäsenmaita jatkamaan kansallisia konsultaatioita ja keskustelemaan myös naapureittensa kanssa. Jäsenmaiden koordinaatiota pidettiin myös jäsenmaiden puheenvuoroissa tärkeänä fragmentaation välttämiseksi (FI, SK, DE, LV ja HR).

Komissio ilmaisu valmiutensa keskustelujen fasilitoimiseksi. LT, FI, EE, LV ja HR pitivät komission ehdotusta tukevan puheenvuoron. Myös DE ilmoitti liittohallituksen tukevan kellojen siirtelystä luopumista. Muutama jäsenmaa (IE, ES ja SE) ilmoitti kansallisen konsultaatioiden olevan vielä kesken. NL ilmoitti parlamenttinsa suhtautuvan muutokseen epäileväisesti. Myös PT piti nykyjärjestelmän säilyttämistä parempana. Muutamissa puheenvuoroissa komissiota edelleen pyydettiin laatimaan vaikutustenarvio (NL, DE ja LV).

7. Asetus rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista

Tilanneselvitys

Neuvosto otti tiedoksi tilanneselvityksen.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

Merenkulku

8. Päätelmät sisävesikuljetuksista

Neuvosto hyväksyi päätelmät sisävesiliikenteen kehittämisestä. Komissaari Bulc painotti puheenvuorossaan sisävesiliikenteen potentiaalin käyttöönottoa. Hän näki, että päätelmät ovat tärkeässä roolissa tässä suhteessa.

Lainsäädäntökäsittelyt
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Merenkulku

9. Direktiivi merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta

Yleisnäkemys

Neuvosto hyväksyi yleisnäkemyksen. Komissaari Bulc muistutti omassa puheenvuorossaan, että tavoitteena on yhdenmukaistaa EU-sääntely IMO-sääntelyn kanssa, kehittää kolmansien maiden koulutusjärjestelmien arvioinnin tehokkuutta sekä selkeyttää keskinäisen tunnustamisen prosesseja. LV jätti lausuman artiklan 5b 1 kohtaan.

10. Liikkuvuuspaketti III
Asetus eurooppalaisen merenkulkualan yhdennetyn palveluympäristön perustamisesta

Yleisnäkemys

Neuvosto hyväksyi yleisnäkemyksen. Komissaari Bulc muistutti, että merenkulkualan yhdennetyn palveluympäristön perustamista koskeva ehdotus on prioriteetti merenkulkutoimialalle. Tavoitteena on kasvattaa Euroopan logistista kilpailukykyä varmistamalla ilmoitusmuodollisuuksien yhdenmukaisuus EU-satamissa. KOM piti yleisvaraumansa ja olisi toivonut enemmän kunnianhimoa tiedon jakamisessa satamien palveluntuottajien suuntaan.

Usea jäsenvaltio nosti esille kasvavan merenkulun kilpailukyvyn ja harmonisoinnin hyödyt puheenvuorossaan (mm. DK, HR, FR, EL). Jäsenvaltiot katsoivat myös, että hallinnollisen taakan vähentäminen on erittäin tärkeää (FI, PT ja CY). Jäsenvaltiot olivat myös tyytyväisiä siihen, että niiden käytössä olevat järjestelmät huomioidaan ja ao. järjestelmien käyttö on jatkossakin mahdollista. Yhteisen järjestelmän yksityiskohdista jatketaan keskustelua alemmalla säädöstasolla ja NL toivoi joustoa näihin jatkokeskusteluihin.

Horisontaaliset asiat

11. Asetus Verkkojen Eurooppa –välineestä

Osittainen yleisnäkemys

Neuvosto hyväksyi osittaisen yleisnäkemyksen. Jäsenmaista ainoastaan SK oli sitä mieltä, ettei teksti ollut vielä kypsä hyväksyttäväksi. Puheenvuoroissa nostettiin esille yleisnäkemyksen aikaisemmassa neuvotteluvaiheessa tehtyjä ehdotuksia mm. koheesiovarojen joustavasta käytöstä (RO, SK, HR ja PL)

ja arvonlisäveron tukikelpoisuudesta (SK, RO, CZ, LT, HR ja PL). Budjetti ja sen jakaantuminen kolmen sektorin kesken sekä koheesiorahastosta siirrettävien varojen taso ja mahdollisuus niiden kilpailuttamiseen ovat asiakohtia, joita koskevat keskustelut käydään yleisten rahoituskehysneuvottelujen yhteydessä. Näihin liittyvissä puheenvuoroissa muutama jäsenmaa (RO, CZ, HR, PL, CY, EL, HU ja MT) korosti koheesiorahastosta siirrettävien varojen kaikkinaista säilyttämistä kansalliseen toimivaltaan vastustaen näin komission ehdotuksen osittaista koheesiorahastosta siirrettävien varojen kilpailuttamista.

Energiahankkeiden osalta pidettiin hyvänä painotusta uusiutuviin energiamuotoihin ja rajat ylittäviin hankkeisiin. Digihankkeiden osata nostettiin esille 5G:n tukeminen. FI korosti tarvetta keskittyä eniten EU-lisäarvoa tuottavien hankkeiden tukemiseen ja tarpeeseen keskittyä ydinverkkojen loppuunsaattamiseen sovitussa ajassa. FI piti myös tärkeänä uusien teknologioiden, ympäristö ystävällisten ratkaisujen ja horisontaalisten projektien tukemista. Digihankkeiden suhteen tulisi keskittyä 5G-käytäviin ja vedenalaisiin kaapeleihin. FI piti myös tervetulleella pohjoisten ydinverkkokäytävien laajennusta sekä saavutettua ratkaisua sotilaallisesta liikkuvuudesta. LT jätti lausuman Liittyen Vilna-Kaunas –yhteyteen sekä sotilaalliseen liikkuvuuteen.

12. Liikkuvuuspaketti III
Asetus toimenpiteiden yksinkertaistamisesta Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) toteuttamiseksi

Tilanneselvitys

Neuvosto otti tiedoksi tilanneselvityksen.

13. Liikkuvuuspaketti II
Direktiivi puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen edistämisestä

Tilanneselvitys

Neuvosto otti tiedoksi puheenjohtajan tilanneselvityksen. Komissaari Bulc ilmaisi pettymyksensä siihen, että puheenjohtaja ei vienyt ehdotusta neuvostoon osittaisena yleisnäkemyksenä. Komissaari katsoo, että ehdotus täydentää ns. co2-standardeja ja on tärkeä työkalu taistelussa ilmaston muutosta vastaan. Komissaari painotti 0-päästöiseen liikenteeseen siirtymisen tärkeyttä ja toivoi neuvottelujen nopeaa etenemistä jatkossa.

14. Liikkuvuuspaketti III
Asetus sähköisistä tavaraliikennetiedoista (eFTI)

Tilanneselvitys

Neuvosto otti tiedoksi puheenjohtajan tilanneselvityksen.

Muut asiat

15. a) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)
- i) Direktiivi sähköisistä tiemaksuista ja tietojenvaihdosta
- ii) Asetus kilpailun turvaamisesta ilmakuljetuksissa
- iii) Ilma-aluksen vuokraamista miehistöineen koskevan asetuksen tarkistaminen

Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Neuvosto otti tiedoksi puheenjohtajavaltion tiedotusasian. EL ilmoitti, ettei se hyväksy Euroopan parlamentin kanssa alustavasti saavutettua sopua kilpailukyvyn turvaamista koskevasta asetuksesta.

b) ASEAN-neuvottelut

Komission tiedotusasia

Neuvosto otti tiedoksi komission tiedotusasian. Komissio toivoi neuvottelujen saatavan päätökseen vielä vuoden 2018 loppuun mennessä.

c) Ilmailun sosiaalinen toimintaohjelma

Luxemburgin valtuuskunnan tiedotusasia

Neuvosto otti tiedoksi Luxemburgin valtuuskunnan tiedotusasian. BE, FR, DE, DK, SE ja NL pitivät tärkeänä sosiaali- ja työoikeuksien kunnioittamisen varmistamista. IE puolestaan muistutti erilaisista liiketoimintamalleista, jotka ovat hyödyttäneet kuluttajaa. Ilmailulle ei sen mukaan tulisi laatia erillistä ohjeistusta vaan tarkastella kokonaisvaltaisesti kaikkia sektoreita, joilla liikkuvia työntekijöitä. Komissaari Bulc ilmoitti aiheeseen liittyvän komission raportin valmistuvan vuoden 2019 alkupuolella. Raportti tulee ehdottamaan toimia, jotka voidaan panna täytäntöön jo RO:n puheenjohtajakauden aikana.

d) Kestävä liikenneinfrastruktuuri: maksut ja liikenteen ulkoisten kustannusten sisällyttäminen hintoihin

Komission tiedotusasia

Neuvosto otti tiedoksi komission tiedotusasian. Komissio kertoi asiasta valmistuvan kaikkia liikennemuotoja koskevan raportin vuoden 2019 alkupuolella.

e) Käsiteltävänä oleva säädösehdotus
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)
Asetus unionin avaruusohjelman perustamisesta

Puheenjohtajavaltion tilannetiedotus

Neuvosto otti tiedoksi puheenjohtajavaltion tilannetiedotuksen.

f) Liikenne- ja ympäristöministerien epävirallinen kokous (Graz, 29. ja 30. lokakuuta 2018)

Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Neuvosto otti tiedoksi puheenjohtajavaltion tiedotusasian.

g) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma

Romanian valtuuskunnan tiedotusasia

Neuvosto otti tiedoksi puheenjohtajavaltion tiedotusasian.

Suomen edustajat

Ministeri Berner, Minna Kivimäki (EUE), Mervi Kaikkonen (EUE), Anna Sotaniemi (EUE), Taina Pieski (LVM), Maaria Mäntyniemi (LVM), Maria Kekäläinen (LVM), Erik Asplund (LVM), Jouni Lind (VNK)

Asiakirjat

Tarvittaessa keskeisimpien kokouksessa käsiteltyjen asiakirjojen nimi ja viitenumero

Liitteet

Viite

Asiasanat	ilmailu, liikenne, liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto, liikennepolitiikka, merenkulku, rautatieliikenne, tieliikenne, matkustajien oikeudet
Hoitaa	**LVM, OM, TEM**
Tiedoksi	ALR, EUE, LIIK, OKM, SM, TRAFI, UM, VM, VNK, VTV, YM